

El llenguatge

27/11/1970

En primer lloc

Una certa popularització, en el camp de la llengua literària, a causa de l'ús que n'han fet alguns escriptors, de la locució adverbial d'antuvi, que té dues variants intensives, de bell antuvi i de primer antuvi, ha fet potser creure algú que era una expressió imprescindible, sense cap terme simònim vàlid, i, així, al costat dels qui hi recorren sens dubte amb complaença pel seu caràcter una mica preciosista, no manquen els qui l'usen a contracor per la mateixa raó. No és pas cert, però, que d'antuvi—o de bell antuvi i de primer antuvi—sigui imprescindible: hom en pot prescindir, si vol, amb l'ús d'altres expressions equivalents, o bé pot optar per un ús alternatiu, que és segurament la solució més aconsellable.

El Diccionari Fabra defineix d'antuvi amb les frases de primer moment i abans de tota altra cosa, les quals, per consegüent, hi equivalen, i que res no priva d'usar realment en lloc seu, especialment la primera. Hom sol proposar també les locucions abans que tot i primer que res, la segona de les quals és generalment considerada més genuïna. Així mateix, cal no oblidar altres solucions que trobem al Diccionari Fabra, l'adverbi primerament i les locucions o expressions de primer i en primer lloc, que tenen un valor, si no ben exacte a les que hem indicat anteriorment—de les quals potser es podria considerar que indiquen encara una prioritat o anterioritat superior—almenys prou afi o acostat, perquè en molts casos pràctics hi siguin realment intercanviables. Cal notar que, de fet, el Diccionari Fabra no recull, al lloc que li correspon—a primer o a lloc—la locució en primer lloc, però hi recorre com definició precisament de primerament i la hi trobem usada també en d'altres articles.

En el llenguatge actual, la locució d'entrada, amb un valor també anàleg al que ens ocupa, coneix un ús molt freqüent, cosa que sembla que indueixi a creure que es tracta d'una innovació més o menys recant. Però el Diccionari Fabra reconeix, des de la primera edició, l'existència i l'ús legítim d'aquesta locució, que hi és definida «des del començament». En canvi, no recull la locució de bon començament, que no trobem tampoc a la Gran Enciclopèdia Catalana, però ben sovint usada per autors molt solventes, i contra la qual no sembla pas que hi hagi res a objectar.